

Bibliografie over de gemeente Balen-Olmen

Om elke begripsverwarring te vermijden pogen we eerst een definitie te formuleren: een bibliografie is geen catalogus. Een catalogus is een inventaris van een bepaalde fysische boekenverzameling. Een bibliografie is een zo compleet mogelijke inventaris van alle gekende boeken, artikels, periodieken,... over een wel omschreven onderwerp. Een bibliografie over Balen-Olmen bevat bijgevolg alle gekende boeken, rapporten, artikels... over onze gemeente, globaal genomen, en ongeacht de taal waarin ze geschreven zijn of hun leeftijd en ongeacht of we die documenten al of niet bezitten.

Sinds de informatisering en de opkomst van het internet zijn begrippen als “boek” en “periodiek” of artikel vager geworden: het gaat dan niet meer alleen over geschreven of gedrukte bronnen, maar (tevens) over digitale documenten, die per definitie vluchtiger zijn, en haast “ongrijpbaar”. “*Verba volent, scripta manent*”: het oude gezegde “gesproken woorden vliegen – het geschrevene – of gedrukte – is blijvend (en onveranderlijk). Dat gezegde is evenzeer toe te passen op de wereld van het digitale.

Bij het begin van elke studieopdracht is een verkenning van de bestaande literatuur essentieel: zowel om de stand van zaken te verkennen, als om te vermijden dat we het warm water opnieuw gaan uitvinden. Vandaar het belang van een degelijke bibliografie.

Vertrekkend vanuit onze eigen bescheiden bibliotheek over Balen-Olmen, hebben we aan de Openbare Bibliotheek Balen, de vzw Erfgoed Balen en aan de “erfgoedconsulente” van de gemeente Balen gevraagd of zij beschikken over - of werken aan - een bibliografie over onze gemeente. Geen van hen heeft ons geantwoord

Wij stelden onze vraag ook aan François Jennen (Olmense Vereniging voor Heemkunde en Geschiedenis vzw), die vele jaren in hun jaarboek 't Schreeneel telkens een (aanvulling op) een literatuurlijst of bibliografie over Balen-Olmen opnam. Hij ging daarin zeer ver: elk boek of elk artikel waarin Balen of Olmen - of mensen of instellingen van die gemeenten - vermeld werden, nam hij op in zijn overzicht. Indrukwekkend monnikenwerk! Hij vult tegenwoordig zijn databank nog steeds aan, maar dan digitaal, zonder opname in 't Schreeneel, voor “intern gebruik”.

De meeste titels zijn eenduidig en dan is de keuze “wel of niet opnemen in de bibliografie” snel gemaakt. Sommige titels echter zijn zo algemeen dat zelfs de zoekterm Balen(-Olmen) er niet in voorkomt. B.v. een algemeen boek over de Kempen kan belangrijke informatie over Balen bevatten. Maar dat is alleen te ontdekken door de inhoudstafel van zulk document te overlopen, of zelfs bepaalde pagina's ervan door te lezen. Wij hebben er voor gekozen om zuinig te werken en alleen die “titelbeschrijvingen” op te nemen die een wezenlijke bijdrage over Balen-Olmen bevatten. Voor periodieken (tijdschriften) wordt het helemaal moeilijk: tenzij er een complete index op de jaargangen bestaat die permanent wordt aangevuld, kan men slechts met veel moeite en tijd achterhalen of vermelding ervan zinvol is. Wij beperken ons hier tot de ledenbladen respectievelijk jaarboeken van de erfgoedverenigingen van Balen-Olmen.

K.M.

Monografieën	
Baeyens, L.	Verklarende tekst bij het kaartblad Balen-46 ^E van de Bodemkaart van België; Uitgever IWONL; 1972; 100.pp. (KUL)
Berckmans, Vic Vermeulen, Richard	Herinneringen... Balen: deel 1: Centrum; Heemkundige Kring Balen vzw, Balen, 2004; 40.pp. Oblong.
Berckmans, Vic Vermeulen, Richard	Herinneringen... Balen: deel 2: Rosselaar en Hulsen; Heemkundige Kring Balen vzw, Balen, 2005; 40.pp. Oblong.
Berckmans, Vic Vermeulen, Richard	Herinneringen... Balen: deel 3: Scheps, Schoor, Schoorheide, Vennen, Kerkhoven; Heemkundige Kring Balen vzw, Balen, 2006; 40.pp. Oblong.
Berckmans, Vic Vermeulen, Richard	Herinneringen... Balen: deel 4: Wezel, Gerheide, Rijsbergdijk, Berkenbossen; Heemkundige Kring Balen vzw, Balen, 2007; 40.pp. Oblong.
Berghmans, Jozef	Balenaren Geestelijken, Heemkundige Kring Balen, 1989; 619.pp (<i>zie ook Mertens K.: Cumulatief addendum...</i>)
Berghmans, Jozef	Kerkelijke bedienaars en hun helpers te Balen – deel 1 – Sint-Andriesparochie; Heemkundige Kring Balen vzw, 1999; 400.pp
Berghmans, Jozef	Kerkelijke bedienaars en hun helpers te Balen – deel 2 – de Zusters en andere parochies; Studium Generale vzw, Balen, 2001, 90-76967-04-2; 373.pp
Berghmans, Jozef	Parochiale Verenigingen van Balen Sint-Andreas Deel 1 – Jeugdverenigingen; Studium Generale vzw, Balen, 2003, 90-76967-11-0; 376.pp
Berghmans, Jozef	Parochiale Verenigingen van Balen Sint-Andreas Deel 2- Van Speelpleinen tot Turnkring Studium Generale vzw, Balen, 2005, 90-76967-15-8; 388.pp
Berghmans, Jozef (†)	Parochiale Verenigingen van Balen Sint-Andreas Deel 3 – De A van arbeiders en de B van Boeren Studium Generale vzw, Balen, 2007, 90-76967-16-5; 407.pp
Bloemen, H. Jennen, François Swinnen, Jos	100 jaar zustersschool Olmen; Olmense Vereniging voor Heemkunde en Geschiedenis vzw, Olmen, 1985; ?.pp
Boets, Jef Verduyn, Ludwig	BWP + BSP + SP Balen 1919-1984; vijftenzestig jaar socialisme in Balen; Uitgave Vooruit vzw, Balen, 01.11.1984; ?.pp
Braeken, Leo	Dekenij (De-) Herentals (1603-1669), Universitaire Pers, Leuven, 1982; Bijdrage tot de studie van het godsdienstig leven in het bisdom Antwerpen.; 252.pp
Bukenberg, Julien	Verstedelijking in de gemeenten Balen en Mol in historisch perspectief; Dissertatie lic. aardrijksk. wetensch., KU Leuven, 1980; 165.pp.
Cops, Alice	Delphine Alenus, een groot figuur uit de oorlog 1914-1918; uitgave in eigen beheer, Schaffen, 1997; 109.pp.
Cotvooghel, L.H. (<i>ps. van Geerts Herman</i>)	Beelden uit mijn vlegeljaren (eerder – 1979-1980 - verschenen in 't Pallieterke, als mengelwerk; uitgebreide heruitgave met biografisch hoofdstuk); Studium Generale vzw, Balen, 90-76967-34-9; 348.pp.
Cotvooghel, L.H. (<i>ps. van Geerts Herman</i>)	Rare vogels: een resem grepen uit het volle/dagelijkse leven (in Balen); 1999 Heruitgave Studium Generale vzw, Balen, 2002; 90-76967-08-3 ; 66.pp.
Cotvooghel, L.H. (<i>ps. van Geerts Herman</i>)	Verhalen van mijn vader: Memoires van een oud-Balenaar; uitgeverij De Vlijt, Antwerpen, 1979; eerste heruitgave door

	Jeugdcentrum Biesaker vzw, Balen, 1991; tweede heruitgave door Studium Generale vzw, Balen, 2004; 90-76967-17-2; 122.pp.
Daems, Servaes	Kruiwagens (De-) beschouwd in hun verleden, hun tegenwoordig en hun toekomstig lot; (<i>waarin Balense kruiers, pag.151.vv</i>); Antwerpen , Drukkerij Vanos-Dewolf; 1869; 231.pp., 2 ^{de} editie 1882.
De Baere, G. Beckers, G. Joris, C. e.a.	Van Weselo tot Wezel: Wezel en zijn geschiedenis; Molse Kamer voor Heemkunde, Mol, 1998; 618.pp.
De Longé, Guillaume	Coutumes d'Herenthals, de Casterlée, de Moll, de Balen et Desschel, de Gheel, de Hoogstraten, de Befferen et de Putte et féodales du pays de Malines; uitgegeven te Bruxelles, 1878; 593.pp.
De Longé, Guillaume	Coutumes des pays et Duché de Brabant. Quartier d'Anvers; Ed. Fr Gobbaerts, Bruxelles, 1878; 593.pp. (7 volumes)
De Raadt, Joh. Theodoor	Eenige aantekeningen op Moll, Baelen en Desschel; Drukkerij Splichal, Turnhout, 1893; 23.pp.
De Ridder, Charles Barthélémy	Historische mengelingen over de Kempen; Drukkerij Splichal, Turnhout; 1860; s.p. (<i>waarin Balen</i>)
De Vroede, Erik Vaes, Bea	Kruiermuseum op stellen: volkssporten in Vlaanderen in Europa; Heemkundige Kring Balen, 1995; s.p.
De Wachter, Leo	Repertorium van de Vlaamse gouwen en gemeenten (Heemkundige Documentatie, 1800-1940) ; Uitg De Sikkel, Antwerpen, 1943; deel II onder Balen pag. 308-309
Deckers, Hans; Dierckx, Bram; Geuens, Stijn; Verherstraeten, Sarah; Mertens, Kamiel	Jubileumkroniek 1960-2001 – 50 jaar Speelpleinen Biesakker Balen vzw; Campinia Media vzw, Geel, 2001; 978-90-356-1239-6; 138.pp.
Defever, Jan Jansen, Jaak	Sint-Andrieskerk (De-) te Balen – kerkgebouw en kunstbezit; Studium Generale vzw, Balen, 2002, 90-76967-06-7; 156.pp. (bewerking van de licentiaatsdissertatie van Defever, KU Leuven 1975)
Defever, Jan	Sint-Andrieskerk (De-) van Balen: inventaris van haar kunstbezit; scriptie licentiaat kunstgeschiedenis, KU Leuven, 1975; ??? pp
Delnooz, Annelies	Buurtwegen in Balen en Olmen; Erfgoed Balen vzw, Balen, 2012, 409.pp. Oblong
Delvaux, H.	Balen, Sint-Andrieskerk (Inventarissen van kerkarchieven – deel 3) – Algemeen Rijksarchief Brussel, 1979 56-65
Dierckx, Chantal	Vergelijkende studie van enkele syntactische kenmerken van het Balens en het Wingens dialect; Dissertatie?
Dierckx, René Mens, Lieve Michiels, Jos	100 jaar brandweer Balen; Heemkundige Kring Balen, 1997; 103.pp.
Diriken, Pierre	Geogids Oosterkempen – Balen-Dessel, Mol-Retie.
Dirks, F.	Portret van een draaiende molen: de Hoolstwatermolen te Balen; in: <i>Natuur- en Stedenschoon</i> ; LIV, 1985, nr 6, pag 21-22
Geboers, Andreas Van Olmen, F.	De H. Odrada van Baelen, haar leven en hare verering; eerste druk H. Dessain , Mechelen, 1891; tweede vereenvoudigde druk H. Dessain, Mechelen, 1898; 83.pp. De <i>eerste anastatische herdruk door Jeugdcentrum Biesakker Balen vzw in 1979</i> ;

	<i>waarna nog enkele bewerkte heruitgaven door dezelfde vzw en door Studium Generale vzw. Voor een complete bibliografie over de H. Odrada zie Mertens en Jansen: De H. Odrada van Balen, verzameling van alle publicaties."</i>
Geboers, Andreas	Geschiedenis van Baelen met bijzonderheden over de naburen; eerste druk H. Dessain, Mechelen, 1907(?); 220.pp; eerste heruitgave Jeugdcentrum Biesakker Balen vzw en de Openbare Bibliotheek Balen, vzw, 1978; tweede heruitgave
Geenen, Elly	Balen; schoolopdracht, HRITHV, 1986; 142 pp.
Geens, Sabine	Balen; eindwerk middelbare normaalschool H. Hart-instituut Hasselt, 1984-1985; regentaat Nederlands-geschiedenis-godsdienst; 81 pp.
Geerts, Alfons Mertens, Kamiel	Gulde (De-) van den eedelen handt-boghe ter eere van den heiligen ridder Sebastiaen binnen de poorten van Balen; samengesteld in opdracht van de Koninklijke Handboogmaatschappij Sint-Sebastiaan te Balen in het voorjaar van 1968; uitgave in eigen beheer, formaat A5 , oblong: Bronnenstudie: Alfons Geerts, Redactie en druk: Kamiel Mertens. 44.pp.
Gerits, J.	Oude grenspalen in de voogdij Mol-Balen-Dessel; in <u>Ons Heem</u> , jg 47, nr 3, pag.3 (boekbespreking)
Geysen, Frans	De Keiheuvel; 19.pp.
Hannes, Leo	Huwelijken in de Franse tijd (in Balen); Erfgoed Balen vzw, 1995; 149.pp.
Hannes, Leo	Oud archief Balen - RAAB, 38
Hannes, Leo	Parochieregisters Balen ??? 1585 tot 1796 – proeve tot gezinssamenstelling; 1996
Hannes, Marcel	Gemeente Balen – Beleid en structuur; Eindwerk cursus BLOSO Sportfunctionaris, Balen, 2 maart 1981; div. pag.
Hens, Jeroen	65 jaar K.S.A. St-Andries Balen (1941-2006);uitgave Erfgoed Balen vzw, 2008; 156.pp.
Hereswitha E.Z.	333 jaar H. Graf Turnhout – Vriendenkring H. Graf; (<i>vermeldingen over Olmen en Balen</i>)
Hus, Jozef	Site surveying by geo-electric and magnetic prospecting in North Belgium and Central Belgium – Luchtfotografie en geofysische prospectie in de archeologie; in: <u>Acta van het Internationaal Symposium van Brussel</u> van 08 december 1979; pag.169-196 (waaronder Scheps)
Hus, Mina	Historiek van 50 jaar Kinderheil "Moeder- en Kinderverzorging KAV – 1938-1988; Komitee van het Kinderheil te Balen, 1988; 12.pp.
Jansen, Jaak	Authenticiteitsattest (Het-) (1687) voor het beeldje van O.-L.-Vrouw van Loreto (1674); in de Sint-Andrieskerk te Balen, in <u>Taxandria</u> nieuwe reeks LX, 1988; pp.246-254.
Jansen, Jaak	Bouw (De-) van de Sint-Lucia kapel te Rosselaar-Balen in 1663. in <u>Taxandria</u> , 1993; nieuwe reeks LXV, pag. 71-90
Jansen, Jaak	Kunstvoorwerpen te Balen, in <u>Balen oud – Balen jong</u> ; catalogus expositie 1969, pag 28-34
Jansen, Jaak	Onbekend (Een-) werk van Hieronymus III Francken te Balen; 1969; ?.pp
Jansen, René	Schoorse (De-) Heyde – Het Malou-domein; eindwerk gidsencursus Balen, 1994-1995; (66pp + uitvouwkaart)
Jennen, François	Olmen 1750-1950; Een agrarische samenleving onder druk;

	Licentiaatsverhandeling KU Leuven; 1995; 210.pp.
Jongeneelen, J.H.	Eenige bladzijden uit de kerkelijke geschiedenis van het aartsbisdom van Mechelen; Uitg Van Moer-Mechelen, 1890; s.p.
Joris, Stanislaus	Bijdragen tot de geschiedenis van de voorgedij (Corbie: Mol, Balen, Dessel) Archief abdij Averbode, pater Caeyers / sect IV, 246)
Kemps, Ferdinand	Balen door de eeuwen heen, drukkerij Moons, Balen, 1938; 44.pp.
Kemps, Ferdinand	Balen, aardrijkskundig en maatschappelijk; drukkerij Moons, Balen, 1940; 49.pp.; Drukkerij Moons, Balen;
Kemps, Ferdinand	Balensche (De-) molens; Drukkerij Moons, Balen, 1937; 35.pp.
Kemps, Ferdinand Mertens, Kamiel (red.)	Balensia – verzameld werk van Ferdinand Kemps, waarin opgenomen alle monografieën van zijn hand, Jeugdcentrum Biesakker Balen vzw, 1987; s.p.
Kemps, Ferdinand Mertens, Kamiel (red.)	Balen-Verhalen (bundeling van alle Kemps-monografieën), eerder verschenen als “Balensiana”, uitgegeven als anastatische herdruk door Jeugdcentrum Biesakker Balen vzw) Uitgave 2002 onder redactie van Kamiel Mertens, met actualisering van de monografieën; Studium Generale vzw, Balen, 2002; 90-76967-07-5; 248.pp
Kemps, Ferdinand	Geschiedenis van het onderwijs in Balen – 1830-1921 – en der schoolwetgeving in ons land -Drukkerij Moons, Balen, 1921; 111.pp
Kemps, Ferdinand	Oorlogsgebeurtenissen in Balen 1914-1918; Tweede herziene druk door Drukkerij Moons, Balen, 1939, 77.pp eerder verschenen als: Oorlogsgebeurtenissen in ons dorp (1914-1918), onder het pseudoniem “Is. Van Balen”, Drukkerij Moons, Balen, 1919; 77.pp
Kemps, Ferdinand	Uit het leven onzer voorouders; Drukkerij Moons, Balen, 1937, 46.pp
Knaepen, Roger	Histogramfisch profiel en addendum van voetnoten, bibliografie, afbeeldingen, personen- en plaatsnamenregister bij “Mol, Baelen, Dessel 1559-1795”; Molse Kamer voor Heemkunde en geschiedenis, Mol, 1981; 235.pp.
Knaepen, Roger Van Isacker, Karel Vos, Paul Berghmans, Jos Van Gompel, Fernand	Mol, Baelen, Dessel 1559-1795: de oude keizerlijke vrijheid en haar voorgedijdistrict; Lions Club Mol en Molse Kamer voor Heemkunde en Geschiedenis, Mol, 1982; 529.pp.
Kortleven, René Mertens, Kamiel (red.)	Kerkhoven – daar gaat niks boven eerder verschenen in het parochieblad van Kerkhoven en in de jaren '70 gebundeld in twee banden door pastoor Kortleven). Uitgebreide heruitgave door Studium Generale vzw, Balen, 2011; 978-90-76967-43-1; 333.pp.
Kuyl	Doc. Hist. Eccl. – Evêché de Bois-le-Duc – waarin Balen p29 – Visitationes kapellen
Lodewijckx, Guido Mertens, Kamiel	Kroniek van 20 jaar “De Schakel vzw Balen” (1981-2001)
Louche, Marius	Crash (De-) van de Halifax II, MHKJD244 in De Most te Balen op 22 juni 1943; in <u>Driemaandelijks tijdschrift van het archief en Museum van het Kamp van Beverlo</u> te Leopoldsburg, 1982; sept-nov.
Luyten, Maria	Een wandeling door de Sint-Andrieskerk; 1993; 31.pp.

Maas, P.J.	Heksenproces (Een) in de Limburgsche Kempen; Heemkunde Ham; Heruitgave van roman uit 1930. (Olmen wordt meermaals vermeld.)
Matheussen, A. Van Loon, J. Standaert, B.	Mestproblematiek gemeenten Arendonk, Baarle-Hertog, Balen, Dessel, Geel, Herselt, Hoogstraten, Kasterlee, Laakdal, Lille, Mol, Olen, Retie, Westerlo; Provinciaal Instituut voor Hygiëne, Antwerpen ; s.d., s.p.
Meesters, Ludo	Netevallei (De-) te Balen; in <i>M&L</i> , jg 20(2001) nr 5, pag. 19-36.
Mentens, Kristin	Bevolking (De-) van Balen, schoolopdracht Rozenberg, Mol, ASO, 1985; 46.pp.
Mertens, J. (Schr. 1996)	Handel en wandel van de Teuten in Duitse gewesten; Museum Kempenland, Lommel, 1995; nr 14; s.p.
Mertens, Kamiel	Balen – uithoek der Kempen; monografie voor het Hoger Instituut voor Sociale Studies, Heverlee, 1967, 36.pp
Mertens, Kamiel	Balen tijdens de Eerste Wereldoorlog; Studium Generale vzw, Balen, 2008; 90-76967-25-3; 743.pp.
Mertens, Kamiel	Balen tijdens de Tweede Wereldoorlog; Studium Generale vzw, 2004; 90-76967-14-1; 756.pp.
Mertens, Kamiel	Balenaren-geestelijken - cumulatief addendum 1989-2013; Studium Generale vzw, Balen, 2013; 9790-76967-50-9; 93.pp.
Mertens, Kamiel	Duitse oorlogsmisdaden in Balen, september 1944 – de feiten - het onderzoek; Studium Generale vzw, Balen; 2012; 978-90-76967-45-8; 105.pp + <i>overdruk gedenkplaat slachtoffers</i>
Mertens, Kamiel	H. Odrada (De-) van Balen – historisch overzicht van haar leven en verering; Studium Generale vzw, Balen, 2014; 978-90-76967-52-3; 168.pp.
Mertens, Kamiel	Kroniek 30 jaar Jeugdcentrum Biesakker: 1969-1999, uitgave door dezelfde vzw, Balen, 1999; 119.pp. + <i>cd-rom met alle jaargangen van het huisblad Sleutelgaatje.</i>
Mertens, Kamiel	Kroniek Speelpleinen Biesakker Balen vzw 1960-1994; Campinia Media vzw, Geel, 90-356-1057-1; 118.pp.
Mertens, Kamiel	Laatste (De-) vlucht van de Lancaster ME846; Mol-Postel 22.06.1944; (gebaseerd op het werk van Jane Knox en Kamiel Mertens d.d. 03.09.2006, inhuldiging monument Mol-Postel) Studium Generale vzw, Balen, 2014; 978-90-76967-49-3; 172.pp.
Mertens, Kamiel Geukens, René (†)	Leven en werken van priester Frans Draulans, en de Sint-Andriesparochie te Balen van 1956 tot 1984; Balen, Studium Generale vzw, 2002; 90-76967-10-3; 535.pp
Mertens, Kamiel	Leven en werken van zuster Candida (Anna Mertens, 1911-2006); Studium Generale vzw, Balen, 2006; 978-90-76967-44-8; 193.pp.
Mertens, Kamiel (red)	Milac-Balen en De Kruier (1954-1971); Studium Generale vzw, Balen, 2011; 978-90-76967-09-7; 648.pp.
Mertens, Kamiel (red.)	Gedenkschrift Jeugdcentrum Biesakker Balen, eerste lustrum 1969-1974; met bijdragen van verschillende auteurs; uitgave in eigen beheer, Balen, 1974; s.p.
Mertens, Kamiel (red.)	Gemeentelijk jeugdbeleid in nieuw perspectief; Gemeentelijke Jeugdraad Balen, 1968; 57.pp.
Mertens, Kamiel (red.)	Kroniek 40 jaar Speelpleinen Biesakker Balen vzw 1960-1999; Campinia Media vzw, Geel, 1999; 90-356-1116-0; 151.pp.
Mertens, Kamiel (redacteur) Jansen, Jaak (wetensch.	H. Odrada (De-) van Balen – verzameling van alle publicaties; Studium Generale vzw, Balen, 2014; 978-90-76967-51-6; twee

adviseur)	delen, samen 934.pp. (<i>waarin complete bibliografie over de H. Odrada</i>)
Mertens, L.	Jan van Madam, veekoopman en duivel-doet-al. Harmonie Sint-Hubertus, Hulsen, 1995; 98.pp.
Mertens, Laurent	Vrijtijdsbesteding (De-) bij de leden van de K.W.B. te Balen; Heverlee, centrale Hogeschool vr Christelijke Arbeiders, 1958; 110.pp. scriptie maatschappelijk werk
Michiels, Jos & Vermeulen, Richard	Balen kijk en vergelijk (1930-1970); Heemkundige Kring Balen, 1994, 96.pp.
Michiels, Jos & Vermeulen, Richard	Van Baenle tot Balen; Heemkundige Kring Balen, 1987; 576.pp
Molenaar, Erik Slembrouck, Juul Maes, André e.a.	Onderzoek (Een-) aan de plantengroei tussen de Asbeek en de Grote Nete, gemeente Balen; Uitgave FON, Balen, 1995; 80.pp.
nn	Balen – Sportieve gemeente 1984-1985; anonieme beleidsnota Balen, 7 oktober 1985;7 pag.
nn	Beleidsoriëntatie: land- en tuinbouw in Balen; 1991
nn	Fabriek te Balen; Angleur: Société des mines et fonderies de zinc de la Vieille Montagne; 1979; 58.pp.
nn	Gemeente Balen – 1 januari 1967 (monografie over de administratieve toestand van de gemeente); samengesteld door het secretariaat; 1967; s.p.
nn	Gemeente Balen – 1 maart 1972 (monografie over de administratieve toestand van de gemeente); samengesteld door het secretariaat; 1972; 32.pp.
nn	Memorandum betreffende de fabriek te Balen-Wezel ; Société des mines et fonderies de zinc de la Vieille Montagne Liège ; 1970 ; 39pp. (KUL)
nn	Museumroute door de Zuiderkempen : Balen, Mol, Geel, Kasterlee, Westerlo; Streek-VVV Zuiderkempen, Meerhout, 1988; s.p.
nn	Saneringsmogelijkheden voor bodems verontreinigd met Cd en Zn in Noord-Limburg en Balen-Mol; Tussentijds rapport 1990 Uitgave Milieu en veiligheid vzw, s.l.; 1990; 74pp. (KUL)
Pauwels, Ludo	Groe(n)ten uit Wezel; fotoboek, uitgave in eigen beheer; 2012, s.p., oblong.
Peeters F. Sannen, S., Ver Bruggen, M.	Schansen in de voogdij Mol-Balen-Dessel; Heemkundige Kring Balen, 1995; 95.pp
Peeters, Frans Verbruggen, Martin Vos, Paul	Grenzen en palen in de voogdij Mol-Balen-Dessel; Molse Kamer voor Heemkunde en Geschiedenis, Mol, 1990; 109.pp.
Prims, Floris Goetschalckx, Pieter Jozef De Ridder, Charles Barthélémy	Album Pastorum Campiniae Antverpiensis. De lijsten van de pastors en kapelannen tot 1950 van de parochiën en kapelanieën der Antwerpsche Kempen; verzameld door Charles Barth. De Ridder + 1876, Pieter Jozef Goetschalckx + 1925 en Floris Prims. Met de hoofdlijnen van de Kempische pastorale geschiedenis door Floris Prims; Bijdragen tot de Geschiedenis, Antwerpen, 1952; 328.pp + kaarten.
Prims, Floris	Parochiewezenen (Het-) in de Antwerpse Kempen, Bijdragen tot de geschiedenis ; Antwerpen, 1948 ; 260.pp.
Put, Gerard	Syntactische eigenaardigheden in het Balens dialect; Diss Lic Germaanse filologie, KU Leuven, 1964; ???pp.
Reydams, Adolphe	Eenige bladzijden uit de geschiedenis der vrijheid en voogdij

	<p>van Moll, Baelen en Desschel:</p> <ul style="list-style-type: none"> -1- de grondheerlijkheid -2- de hoge heerlijkheid -3- de grenspalen -4- de sterf- of koopkeur -5- de leen- en laathoven -6- de schansen in de 16de eeuw -7- de drij schuttersgilden -8- het testament van Albert van Renesse in het proces der tiende -9- V.H. Dillen -10- de Franschen te Moll in 1794 -11- de deken van Dongen en de besloten tijd -12- de boerenkrijg in 1798 -13- de familie Van Praet -14- het wapenschild der gemeente; <p>Druk L. en A. Godenne, Mechelen, 1893; 76.pp.</p>
Rijmen, Carl (Schr 1996)	Bevrijding (De-) van Ham – september 1944; Heemkunde Ham (<i>waarin talrijke vermeldingen van Olmen en Balen</i>)
Roosen, P.	Kerkhoven een drie-eenheid. Deel 1: De Stichting; uitgave in eigen beheer, Heusden-Zolder, 1990; s.p.
Schepkens, Fernand	In september 1944 werden wij gefusilleerd, maar we leven; in het tijdschrift van het Archief en Museum v.h. Kamp van Beverlo, III/1977
Schepkens, Fernand	Mijn leven. In: <u>Erfwacht</u> , jg 3 nr 4, juni 1993, pp. 5-8. Levensloop van de Balense Broeder van Liefde Fernand Schepkens.
Schoofs, Tanneke	Onze Dorus en ik – (<i>wekelijkse afleveringen in Het Zoeklicht, vanaf 28.10.1983 tot 02.05.1984, gebundeld door Uitgeverij Herrebout, Brugge, 1985</i>)
Smolders, Frans	Laatste (De-) vlucht van de Blonde Bomber; Olmense Vereniging voor Heemkunde en Geschiedenis, Olmen, 1991; 74.pp
Smolders, Frans	Olmen tijdens de Tweede Wereldoorlog; Olmense Vereniging voor Heemkunde en Geschiedenis, Olmen, 1989; 131.pp.
Staes, Johan	Westvlaamse vluchtelingen op bezoek in Balen-Neet; in: <u>Gazet van Antwerpen</u> , 16.04.1983.
Timmers, H.	Gouden priesterjubiläum van Henri Jansen; Heemkundige Kring Wijchmaal, in: <u>Sprokkelingen</u> nr 77, september 1998; pag.86 (<i>Henri Jansen was onderpastor in Balen-Sint-Andreas vanaf zijn wijding in 1947 tot 1962. K.M.</i>)
Van Autenboer, E.	Van schuttersgilde tot harmonie: de Sint-Barbaragilde van Balen; in <u>De Knaap</u> , XXIX, 1994, nr 1, pag. 10-11
Van Borm, W. Raeymaekers, B. Van Espen, P.	Chemische en morfologische karakterisatie van individuele deeltjes in de stofuitval rond het bedrijf Vieille-Montagne te Balen; (???)
Van Caeneghem, Willy	Balen oud – Balen jong – viering van het 10 ^{de} schooljaar 1959-1969: tentoonstelling in de Rijksmiddelbareschool te Balen in 1969; 92.pp.
Van den Broek, Walter	Groe(n)ten uit Balen; Uitgeverij Manteau, Antwerpen, 1974; 90-223-0462-0; 84.pp. <i>Als toneelstuk op de arbeidersstaking aan de Vieille Montagne-fabrieken te Balen-Wezel, in 2011 als Vlaamse langspeelfilm door Frank Van Mechelen.</i>
Van Dingenen, Bavo (Gustaaf) f.c.	Herinneringen in dankbaarheid; Brothers of Charity Publications, Gent, 2013; 220.pp.

Van Eldere, D.	Frans Van Leemputten, 1850-1914; Pandora en Snoeck-Ducaju, Gent, 1995; XXX.pp.; waarin meerdere afbeeldingen (schilderijen) van Balen en Olmen
Van Ermen, Eduard	Kaartboek (Het-) van Averbode, 1650-1680; Gemeentekrediet van België, Brussel, 1997; 90-5066-170-X; xxpp
Van Rompaey, Bert	Problemen bij de implementatie van een integrale kwaliteitszorgproject – case-study: Uniuon Minière vestiging Balen; Diss Lic Toegepaste Economische Wetenschappen, KU Leuven, s.d., s.l.
Vandecraen, G.	Toponymie van Olmen tot 1700. Licentiaatsverhandeling Univ. Gent, 1995; 247.pp.
Vanhoof, Luc Peeters, S. Tubbeckx, W., e.a.	Gidsencursus Balen, 1 ^{ste} jaar: 1979-1980; uitgave V.V.V. Balen vzw, 1979; 92.pp.
Vanleeuwen, Tom	'Maggie' was mijn schuilnaam – Het ware verhaal van een Olmense partizanenkoerierster in het gewapende verzet in Noord-Limburg; uitgave Erfgoed Balen vzw, Balen, 2010; 160.pp.
Vanoirbeek, Luc	Effect (Het-) van verkiezingspropaganda – een beschrijvend onderzoek uitgevoerd in Sint-Truiden, Landen en Balen, naar aanleiding van de verkiezingen van 13 oktober 1985; Dissertatie Lic Pol&Soc, KULeuven, 1986 ; X+132pp
Vermeulen, Edward	Dagboek van een banneling; uitg. J. Lannoo, Tielt, 1934; 275.pp. <i>(met daarin enkele hoofdstukken over zijn verblijf in Balen, 1917-1918)</i>
Vermeulen, Richard	"van Dooremael", een schoolmeester apart! In <u>Nieuwsblad Amalia van Solms</u> , Baarle-Hertog, 1991, pp.93-112.
Vermeulen, Richard	Kroniek van Balen 1980-1989; Heemkundige Kring Balen vzw, Balen, 1992, 190.pp.
Vermeulen, Richard	Vrije basisschool Schoorheide: de geschiedenis van een "bijna vijftiger"; s.d.,s.l.
Vleugels, Marie-Thérèse	Sociaal-economische geschiedenis van Balen 1830-1880 ; Diss Lic Geschiedenis, KU Leuven, 1988; XXXI+264pp.
Welvaerts, Ign. Th. Mertens, Kamiel (red.)	Olmen volgens de archieven van Postels abdij; 1288-1888 <i>(In 1888 uitgegeven door de Boekdrukkerij van F. Beersmans-Pleek te Turnhout, 105.pp.)</i> uitgebreide heruitgave met biografisch hoofdstuk door Studium Generale vzw, Balen, 2011; 978-90-76967-39-4; 121.pp.
Willekens, Jef	Openbaar (Het-) bibliotheekwerk in de gemeente Balen, analyse van het heden, mogelijkheden voor de toekomst; Eindwerk voor de Stedelijke Technische Leergangen voor Bibliotheekwezen te Antwerpen, juni 1980; 147.pp.
Wouters, Victor	Balen in oude prentkaarten; Europese Bibliotheek, Zaltbommel, 1973; 76.pp., oblong.

Archivalische bronnen	
<p>Van midden de 13de tot midden de 19de eeuw werd Balen “voor het geestelijke” feitelijk bestuurd door de abdij van Averbode. En voor Olmen, was dat de abdij van Mol-Postel. Die ongeveer zes eeuwen durende relaties hebben natuurlijk een massa aan handgeschreven documenten voortgebracht die bewaard worden in de respectievelijke abdijsarchieven.</p> <p>Op voorstel van Studium Generale vzw heeft het Gemeentebestuur van Balen in 2003 een akkoord gesloten met beide abdijen: de geselecteerde documenten werden (op kosten van het gemeentebestuur) door de zorgen van het Rijksarchief, afdeling Antwerpen, gedigitaliseerd. Die informatie werd op een externe hard disk gespiekerd, waarvan een kopie ter beschikking werd gesteld van de respectievelijke erfgoedverenigingen: Erfgoed Balen vzw, Olmense vereniging voor Heemkunde en Geschiedenis en Studium Generale vzw. Het wachten is nu op deskundige vrijwilligers die in staat zijn het oude handschrift te transcriberen. Ik ben er van overtuigd dat we uit die archiefstukken zeer belangwekkende dingen gaan leren over de geschiedenis van onze gemeente.</p> <p>De voormalige Postelse archivaris Welvaerts heeft qua ontsluiting voor Olmen een verdienstelijke aanzet gegeven met zijn boekje « <u>Olmen volgens de archieven van Postels abdij 1288-1888</u> » (zie hoger), verschenen in 1888 bij gelegenheid van 600 jaar parochie. Dit boekje werd door Studium Generale vzw herdrukt (met aanvullingen) in 2011.</p>	
Algemene werken	
<p>Bij het zoeken op het trefwoord “Kempen” moet men onthouden dat we in Balen spontaan denken aan het noordoosten van de provincie Antwerpen, maar de Limburgers spreken ook over de Limburgse Kempen.</p> <p>In Nederland is er een regio Kempen in Noord-Brabant, bestaande uit o.m.: Aalst, Bergeyk, Best, Budel, Eindhoven, Geldrop, Oirschot, Oisterwijk, Valkenswaard...)</p> <p>Ook in Duitsland bestaat een Kreis Kempen-Krefeld.</p>	
Erfgoed Balen vzw	Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkundige Kring Balen vzw (1979-2001) Vanaf 2002 voortgezet als: Jaarboek van Erfgoed Balen vzw ; waarin telkens diverse artikels over Balen en Olmen. <i>(Een index op het tijdschrift werd samengesteld door Studium Generale vzw; een index op de jaarboeken wordt jaarlijks aangevuld door dezelfde vzw)</i>
Olmense vereniging voor Heemkunde en Geschiedenis	‘t Schreeneel , jaarboek van de O.V.H.G. waarin telkens diverse artikels over (vooral) Olmen. (1983 tot heden) <i>(Een index op dat jaarboek wordt jaarlijks aangevuld door de uitgevers)</i>
Taxandria (Turnhout-Kempen)	Taxandria , tijdschrift van de Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van de Antwerpse Kempen in Turnhout. Waarin ook artikels over Balen
Bibliografie (Kempen - algemeen) Smet, J. & De Kok, Harry	Bibliografie van de Antwerpse Kempen (1974-1975 tot 2000-2003) in verschillende jaarboeken, uitgegeven door de Wetenschappelijke Stadsbibliotheek Taxandria, Turnhout. <i>Sinds 2004 wordt die bibliografie online ingegeven.</i>
(De Kempen – algemeen)	Waar is de tijd – Kempen – 1000 jaar Kempenaren en hun rijke verleden ; 20 afleveringen, in een verzamelmap, uitgeverij Waanders, Zwolle en Diogenes; 1996. <i>Waarin</i>

	<i>Balen meermaals wordt vermeld.</i>
De Kok, Harry (red.) Gielis, Marcel Landuyt, Guido e.a.	De kleine geschiedenis van de Kempen in 20 dagen ; uitgeverij Waanders, Zwolle, i.s.m. TRAM 41 (stadsarchief Turnhout); 2007-2009; 20 deeltjes van elk 96.pp.
Monkhouse, Francis John	The Belgian Kempenland ; (Liverpool studies in geography); University Press, Liverpool, 1949; 252.pp.
Dag en weekbladen - periodieken	
Voormalig weekblad	De Balenaer 1903-1913 En voortgezet als: De Balenaer en Gazet van Leopoldsburg Nieuws- en aankondigingsblad van Baelen-op-Nethe en omstreken; uitgever-drukker Alfons Havermans-Huysmans, Markt Baelen.
Voormalig weekblad	Balens weekblad – Katholiek orgaan der Kempen – opgericht in 1909, aankondigingsblad; uitgever-drukker Albert Moons-Willekens, Markt Baelen, 1909 tot 1964. <i>(jgn 1951-1964 in HKB Balen) (KBR)</i>
Voormalig weekblad	??? uitgever Gustaaf Geuens, Baelen;
Voormalig weekblad	Gazet van Baelen – Katholiek Weekblad Drukker-uitgever Karel Raeymaekers, Mol; 1905 tot 1909.
Actueel weekblad	Het Parochieblad , roepnaam van het weekblad Kerk en Leven , met vooral kerkelijk nieuws. Maar tot omstreeks 1980 verschenen in de parochierubrieken regelmatig artikels over “profane” zaken die de Balenaren aanbelangden.
Actuele periodiek	Gemeentelijk Infoblad Balen ; verschijnt 4x per jaar. Uitgave gemeentebestuur Balen.
Actuele periodiek	Geburtenissen – Activiteitenkrantje gemeente Balen, verschijnt 6x per jaar; uitgave gemeentebestuur Balen.
Audiovisueel materiaal	
DVD	De bouw van vrijetijdscentrum De Kruierie , (gefilmd in opdracht van de gemeente Balen door Kortfilm Entertainment vzw; duur 43 min. 2007-2009. Bevat drie reportages: (1) de afbraak van de oude gemeentelijke feestzaal, (2) de bouw van Vrijetijdscentrum De Kruierie, (3) de officiële opening op 6 februari 2009.
DVD	“Zatte Rik, of wat er werd van Odrada’s gouden wieg” . Door journalist Gunter Willekens. Volksverhaal van Erfgoed Balen in bundel van K.ERF voor de erfgoedzondag van 2009(?). Speelduur 9 min. Vertelster: (?)
Cornelis, Jef (script) Tv-programma BRT	“Ge kent de weg en de taal” ; poëtische productie door Lieven Geypen (Balenaar), BRT, Brussel, 1976.
Viering 100 jaar Odradkapel Sheps	In 1989 werd het 100-jarig bestaan gevierd van de kapel van de H. Odrada in Scheps . Erfgoed Balen maakte een videoregistratie van die viering.
Sint-Barbaragilde	De Koninklijke Harmonie Sint Barbara , die in het

16mm-filmbeelden	verleden ook een afdeling amateurtoneel had, liet verschillende activiteiten van haar vereniging vastleggen op 16-mm film. (Uitstappen, optredens, Vlaamse Kermis aan "Boons molen"...))
Semi-prof René Berghmans 16mm-filmbeelden	Wijnen René Berghmans, groothandelaar in confiserie en tevens uitbater van de filmzaal Alcazar in de Statiesstraat, was als amateur-kineast voortdurend op pad met zijn 16-mm camera en legde de meest uiteenlopende gebeurtenissen vast: gemeenteverkiezingen, vieringen van de fanfares, volksspelen...
Amateurfilmers Mol vzw	Enkele enthousiaste, professionele cameramensen uit Mol werken sinds jaren op vrijwillige basis samen om in opdracht van hun gemeentebestuur een videoreportage te maken van alle gebeurtenissen die waard zijn bewaard te blijven voor het nageslacht. Het Molse archief heeft daarmee reeds een indrukwekkende collectie gevormd. Occasioneel maakten (maken) zij ook een reportage in en over Balen . Zo ondermeer een ontroerende registratie van wijnen René Geukens , organist van de Sint-Andrieskerk aan zijn orgel.

Varia	
???	Begraafplaats achter de Sint-Andrieskerk Balen-Centrum, toestand gefotografeerd eind feb. 1992 tot eind maart 1992, 2 delen
???	Burgerlijke stand Balen
???	Elenchus Balen 1 A-L
???	Goedenisboeken Mol-Balen-Dessel
???	Naamgeving gemeenten Balen-Olmen-Mol-Dessel
???	Notariaten, vooral Wouters en Dierckx
???	Op weg naar de ...?; 1984; 167.pp
???	Schepenakten Mol-Balen-Dessel
???	Volkstellingen - gemeentearchief
Bovenstaande thema's vinden we in de catalogus van de Openbare Bibliotheek van Balen met de vermelding: 'Erfgoed Balen vzw'. Wij veronderstellen dat die dossiers ter inzage zijn bij Erfgoed Balen vzw in het oud gemeentehuis.	

Aangrenzende gemeenten	<i>(Dikwijls zijn er qua thema's of feiten raakpunten met Balen, vandaar...)</i>
Ham	(fusie 1977 van Oostham en Kwaadmechelen) Geschied- en Heemkundige Kring St-Lucia Ham Studiecentrum Henri Jamar Kwartaalblad " Het land van Ham " Meerdere publicaties over uiteenlopende onderwerpen
Hechtel-Eksel	(fusie 1977 van Hechtel en Eksel) Heemkundige Kring Hechtel-Eksel vzw (2007) Website? Ledenblad? Jaarboek?
Leopoldsburg	(fusie 1977 van Leopoldsburg en Heppen)

	<p>Erfgoedkring Leopoldsburg vzw: www.erfgoedleopoldsburg.be (voorlopig op non-actief) Driemaandelijks tijdschrift "Bourg..." Boek Marius Louche: "De fusillade te Leopoldsburg 6 september 1944" Medewerking aan boek Luc De Vos: "Übungsplatz Beverloo 1914-1918 – Leopoldsburg als oefenterrein voor de oorlog in Vlaanderen" Expositie i.s.m. Museum Kamp van Beverlo.</p>
Lommel	<p>Erfgoed Lommel Te Lomelle op die Campine, (ledenblad, kwartaalblad). Museum De Kolonie en Documentatiecentrum De Barrier. Meerdere publicaties.</p>
Meerhout	<p>Meerhouts Patrimonium, met gelijknamig kwartaalblad (<i>Een index op dat blad wordt jaarlijks aangevuld door Studium Generale vzw</i>)</p>
Mol	<p>Molse Kamer voor Heemkunde, Geschiedenis en Familiekunde vzw, kortweg: "Molse Kamer vzw" Molse Tijdingen, jaarboek van de Heemkundige Kring van Mol en het gemeentearchief. (<i>Een index op dat jaarboek wordt jaarlijks aangevuld door Studium Generale vzw</i>) <i>De Molse heemkamer publiceert verder over uiteenlopende onderwerpen.</i></p>
Heilige Odrada van Balen	
	<p>Een <u>uitgebreide bibliografie</u> over de H. Odrada van Balen werd opgenomen in het tweedelige werk "De H. Odrada van Balen, - verzameling van alle publicaties" door K. Mertens en J. Jansen, Studium Generale vzw, Balen, 2014.</p>

Een bibliografie over een gemeente in beweging is uiteraard een levend iets: per definitie nooit compleet. Wij staan open voor alle suggesties en voorstellen voor correcties op - en aanvullingen bij - deze Bibliografie van Balen-Olmen.

Kamiel Mertens - Balen, 10.08.2017 - www.studiumgeneralevzw.be